

Poczuj się
w **CEN**ie

Czy wszyscy widzimy to samo?

Podstawa programowa j.polskiego szkół ponadpodstawowych

Komunikacja językowa II.3.8

rozdźnia pojęcia manipulacji, **dezinformacji**, **postprawdy**, stereotypu, **bańki informacyjnej**, **wiralności**; rozpoznaje te zjawiska w tekstach i je charakteryzuje

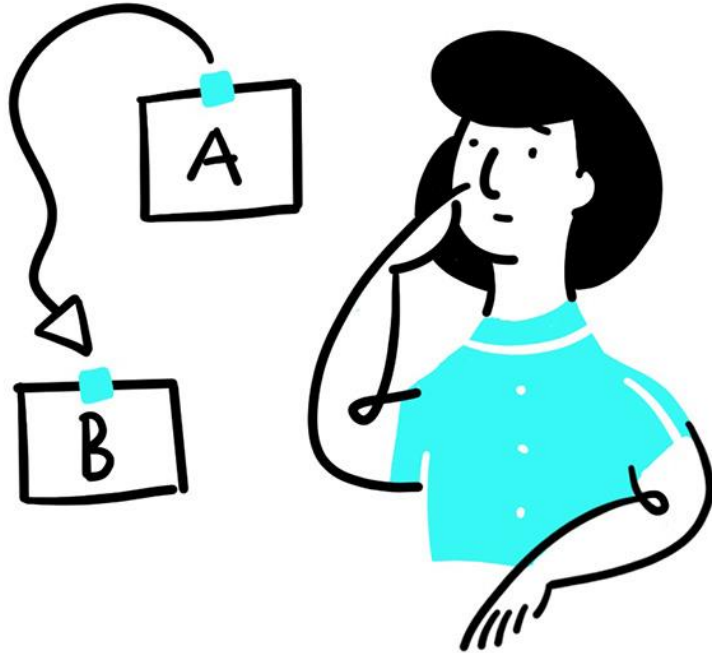
Na podstawie materiałów:

<http://pl.iteproject.eu/s20.html>

Wykorzystajmy okazję, aby...

CEL:

Zrozumienie,
jak rozprzestrzeniają się
informacje
i jak je rozumiemy

Odwróćmy lekcję PRZED LEKCJĄ...

JESTEŚMY DZIENNIKARZAMI

- Waszym zadaniem będzie wcielenie się w rolę dziennikarzy/-ek, którzy/-e przygotowują materiał o wydarzeniach minionego dnia na podstawie **fotografii i informacji**, które otrzymacie. Możecie wybrać, czy będzie to serwis informacyjny w TV, artykuł w gazecie czy na stronie www.

Manufacturing staff in the cell-processing facility at The Hutch include Stefanie Schmuck, left; Min Yi, center; and Karolina Kambourova, far right. (Mike Siegel/The Seattle Times)

NA LEKCJI WYBRANYCH MATERIAŁÓW...

REFLEKSJA

- Dlaczego informacje były inne, skoro wszyscy mieli te same zdjęcia?
- Jak stworzyliście informację?
- Co było ważne z punktu widzenia odbiorców?

POGŁĘBIAMY

CO TO?

FAKE
NEWS

„FAKE NEWS”

Nieprawdziwa informacja (FAKE NEWS) ma na celu **dezinformację lub wprowadzenie chaosu**, może pojawić się w tradycyjnych mediach (gazety, telewizja, radio), a także w Internecie i mediach społecznościach. Tworzona i publikowana jest dla zdobycia korzyści- finansowych, politycznych, często z sensacyjnym, przesadnym tytułem, który ma zwrócić uwagę czytelników.

7 typów „nieprawdziwych informacji”

Claire Wardle z First Draft News zidentyfikował siedem typów nieprawdziwej informacji (fake news):

- **Satyra i parodia** (nie ma na celu skrzywdzenie nikogo, ale może być oszustwem)
- **Fałszywe połączenie** (nagłówki i obrazy nie nawiązują do treści informacji)
- **Wprowadzająca w błąd** (wprowadzające w błąd wykorzystanie pewnej informacji)
- **Nieprawdziwy kontekst** (kiedy oryginalna informacja jest udostępniana wraz z nieprawdziwymi informacjami)
- **Oszukana informacja** (kiedy oryginalna informacja jest mieszana z nieprawdziwymi informacjami)
- **Manipulująca kontekstem** (kiedy oryginalna informacja lub obraz jest zmanipulowany, tak by oszukać, jak w przypadku zdjęć na zajęciach)
- **Sfabrykowana informacja** (kiedy informacja została stworzona w celu oszukiwania odbiorców)

Na tropie fake newsów

- Podaj przykłady **fake newsów** z ostatnich dni.
- Jakie mogą być konsekwencje społeczne rozprzestrzeniania się tych informacji

NOTATKA:

Na tropie *fake newsów*

quiz?

- Czy było łatwo rozpoznać nieprawdziwe informacje (fake news)?
- Dlaczego? Dlaczego nie?
- Skąd wiedzieliście, czy informacja jest prawdziwa, czy nie?

Informacja 1

Rok 2014 był najliczniejszym jeśli chodzi o wypadki śmiertelne z udziałem samolotów: 22 wypadki z 992 ofiarami śmiertelnymi. To potwierdza fakt, iż latanie samolotem staje się coraz bardziej niebezpieczne.

FAŁSZ

Sposób, w który opisujemy dane jest bardzo ważny. Brakującą częścią jest kontekst całej sytuacji. Faktycznie ilość wypadków i ofiar jest większa niż w roku poprzednim, ale także liczba lotów zwiększyła się. W związku z tym statystyczne prawdopodobieństwo śmierci na pokładzie samolotu wynosi 1 do 5 milionów. 1000-krotnie bardziej prawdopodobne jest, że się udławisz lub zatrujesz.

PO LEKCJI...

Jak rozpoznać nieprawdziwe informacje? Stwórzcie poradnik.

Jak rozpoznać nieprawdziwe informacje (Fake news)

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA), opublikowała diagram, który ma pomóc ludziom w rozpoznaniu nieprawdziwych informacji (Fake news). Poniżej są najważniejsze jego założenia:

- **Zwróć uwagę na źródło** (zrozum jego misję i cele)
- **Przeczytaj cały artykuł, nie tylko nagłówek** (by zrozumieć całą historię)
- **Sprawdź autorów** (by dowiedzieć się czy istnieją i sprawdzić ich kompetencje)
- **Oceń źródła informacji** (aby potwierdzić czy opisują w ten sam sposób informację)
- **Sprawdź datę publikacji** (by sprawdzić czy informacja jest wciąż aktualna i prawdopodobna)
- **Spytaj czy to nie żart** (by ustalić czy nie jest to satyra)
- **Przemyśl swoje własne uprzedzenia** (czy wpływają one na Twój osąd danej informacji)
- **Spytaj ekspertów/teki** (by zdobyć wiedzę z niezależnych i różnych źródeł).

Gdzie jeszcze możesz zajrzeć?

<https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-jestesmy-profilowani-w-sieci/>

DZIĘKUJĘ

SYLWIA KILANOWSKA-MĘCZYKOWSKA

Pokój 447

tel. 58 340 41 01